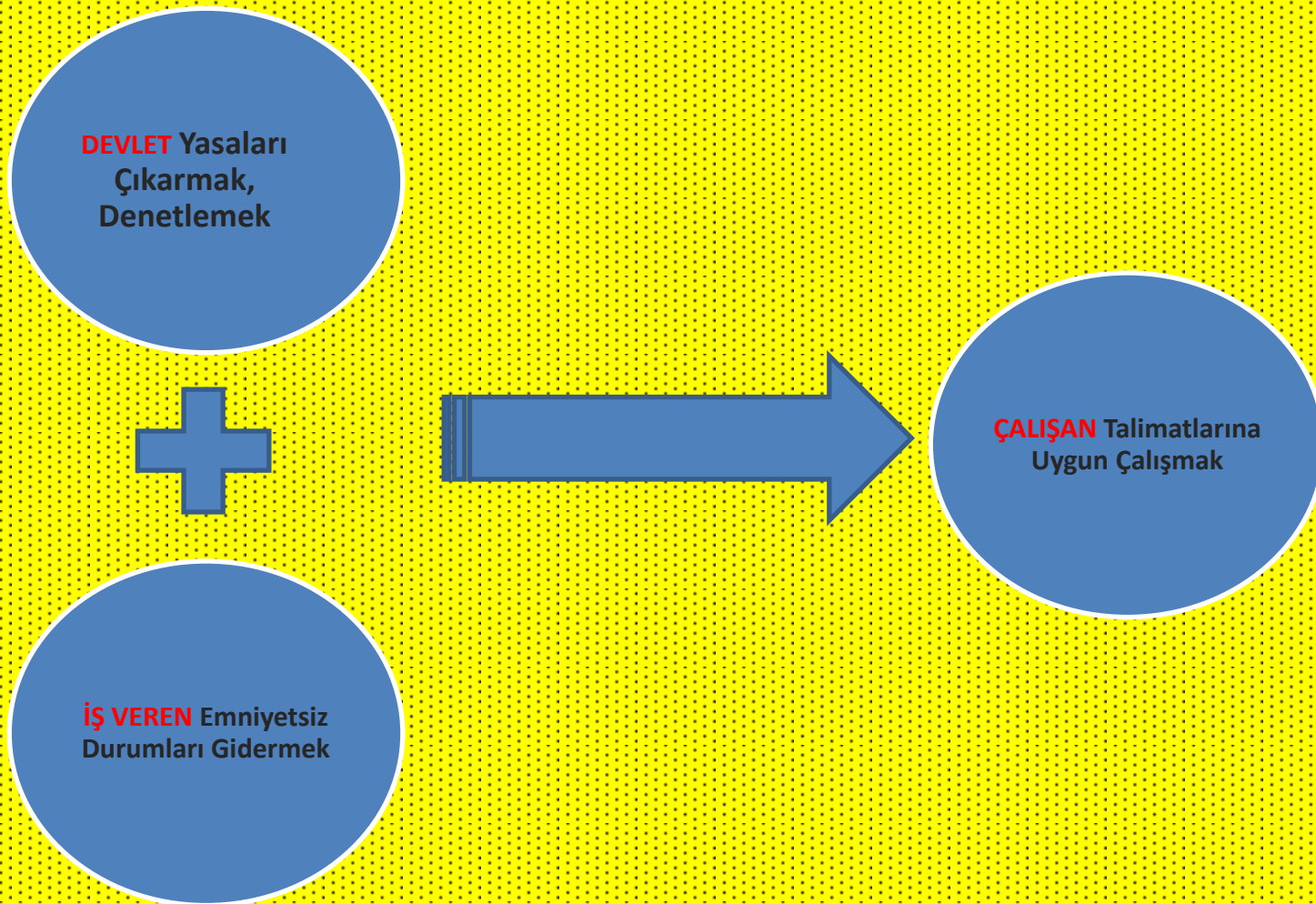

İş Sağlığı ve Güvenliği

Taraflar

Tanım

- Çalışanın beden ve ruh sağlığının korunması ve geliştirilmesine yönelik yapılan çalışmaların bütünüdür.
- İşyerlerinde işin yürütülmesi sırasında, çeşitli nedenlerden kaynaklanan sağlığa zarar verebilecek koşullardan korunmak amacıyla yapılan sistemli ve bilimsel çalışmalardır.

Tehlike

“İnsanların yaralanması malın veya malzemenin zarar görmesi veya bunlara sebep olacak olası durumlar.”

Risk

“Tehlikelerden kaynaklanan bir olayın meydana gelme ihtimali ile zarar verme derecesinin birleşmesidir.”

Tehlike ve Risk Durumları

GAZLAR

IŞIK

GÜRÜLTÜ

STRES

ISI

RADYASYON

TOZLAR

ÇÖZÜCÜLER

Kimyasal Riskler

DOğAL HALDE BULUNAN

ÜRETİLEN

BİR İŐLEM SONRASINDA OLUŞAN

ATIK OLARAK MEYDANA GELEN

KAZARA OLUŞAN HER TÜRLÜ ELEMENT, BİLEŐİK VEYA
KARIŐIMLAR KİMYASAL MADDE

Akut ve Kronik Sağlık Riskleri

- Tahriş ediciler Aşındırıcı (yakıcı, çürütücü, korozyif) maddeler,
- Gözler için tehlikeli olanlar,
- Dolaşım sistemine zarar sonucu bilinç kaybı,
- Hassaslaştırıcılar,
- Kanserojenler,
- Üreme zehirleri,
- Toksinler,
- Akciğerlerde hasara neden olan maddeler
Zehirli maddeler,
- Çok zehirli maddeler vb.

Fiziksel Riskler

- **Gürültü**
- **Isı**
- **Aydınlatma**
- **Havalandırma**
- **Radyasyon**
- **Titreşim**
- **Basınç**
- **Hava akımı**

Biyolojik Riskler

**Salgın
hastalıklar
Hepatit B
– Hepatit C
HIV
Salmonella
Brusella
Grip**

**Tarım, sağlık,
laboratuvar
çalışanları**

Psikososyal Riskler

**İşyerinde
psikolojik şiddet**

MOBBİNG

Mobbig

- Sistemli bir şekilde yapılmalıdır,
- Sıklıkla tekrarlanmalıdır,
- Kasıtlı yapılmalıdır,
- Yıldırma, pasifize etme ,
- İşten uzaklaştırma amacıyla olmalıdır,
- Mağdurun kişiliğinde, mesleki durumunda veya sağlığında zarar ortaya çıkmalıdır,
- Kişiye yönelik olumsuz tutum ve davranışlar gizli veya açık olabilir.

Mobbig Durumlar

**Sağlıklı
iletişimi
bozmak**

**Sosyal
ilişkilere
saldırı**

**İtibar ve
şöhrete
saldırı**

**Mesleki
konuma
saldırı**

**Sağlığa
saldırı**

İş Kazalarının Sebepleri

- Düzensiz çalışma alanı,
- Eğitimsizlik ve bilgisizlik,
- İşe uygunsuzluk,
- İhmal, tedbirsizlik,
- Dikkatsizlik, dalgınlık,
- İş yeri şartlarının fiziksel uygunsuzluğu, bakımsızlığı
- Moral bozukluğu, stres vb.

Güvenlik

“İşin yapılması ve yürütümü sırasında oluşan risk ya da risklerin tanımlanmış bir zaman aralığı süresince kabul edilebilir sınırlarda kalma yeteneği “

Sağlık

“Dünya Sağlık Örgütü (WHO) sağlığı kişinin bedensel, ruhsal ve sosyal yönden tam olarak iyi olma hali olarak tanımlamaktadır.”

İş Sağlığı

“Kişinin çalıştığı alanda bedensel, ruhsal ve sosyal yönden iyilik hallerinin korunması için yapılan sistemli çalışmalar dizisi”

İş Güvenliği

“ Çalışanların iş yerlerinde sağlık ve güven içinde olmalarını sağlamak üzere alınması gereken tedbirler dizisi”

İş Kazası

“ Belirli bir zarar veya yaralanmaya yol açan, önceden planlanmamış beklenmedik bir olay ”

İş Kazası Durumları

- İş ile ilgili olması,
- İşyerinde veya kanunda sıralanan yerlerin birinde meydana gelmesi,
- Asıl işin yapıldığı yerler;
- Dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve meslekî eğitim gibi iş te geçirilebilecek zamanlarda oluşacak kazalar da, İŞ KAZASI sayılır.

Çalışanın Sorumluluğu

- **4857 Sayılı İş Kanunu Madde 25: “İşçinin yapmakta olduğu işi kendisine hatırlatıldığı halde yapmaması,**
- **İşçinin kendi isteği veya savsaklamasından dolayı işin güvenliğini tehlikeye düşürmesi,**
- **İşverenin malına zarar vermesi,**
- **İşveren veya vekili tarafından iş akidlerini tazminatsız olarak feshedebilir.”**

Çalışanlar

“İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları eğitim ve işvereninin bu konudaki talimatları doğrultusunda; kendilerinin ve hareketlerinden veya yaptıkları işten etkilenen diğer çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye dşrmemekle yükümlüdür.”

İşverenin Sorumluluğu

- İş güvenliği kapsamında sorumlu olduğu tedbirleri almayan işveren türk ceza kanunu'nun ilgili maddeleri bu durumlarda kaza sonucu;
- Taksirle adam yaralamak,
- Kasten adam yaralamak,
- Ölümlü iş kazası sonucunda ise;
- Taksirle adam öldürmek,
- Kasten adam öldürmek,
- Cezalarından yargılanabilmektedir.

Kanunda İş Kazası

- 5510 sayılı Kanununun mad.13 ; “sigortalının
- İşyerinde bulunduğu sırada,
- İşveren tarafından yürütülmekte olan iş dolayısıyla, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,
- Emziren kadın sigortalının, iş mevzuatına tabi olup olmadığına bakılmaksızın yine bu mevzuatta belirtilen sürelerde çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- İşverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş gelişi sırasında” oluşan durumlar.

İşverenin Alacağı Tedbirler

- 6331 iş sağlığı kanunu, “her işveren;
- İş kazaları ve meslek hastalıklarının önüne geçebilmek için her türlü tedbirin alınması,
- İşyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izlemek,
- Risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır.
- Çalışana görev verirken, çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden işe uygunluğunu göz önüne alır.
- Yeterli bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların hayati ve özel tehlike bulunan yerlere girmemesi için gerekli tedbirleri alır.”

İş Ekipmanları

İşin yapılmasında kullanılan herhangi bir makine, alet ve tesis kanunda; madde 5 — “İşveren, işyerinde kullanılacak iş ekipmanının yapılacak işe uygun olması ve bu ekipmanın işçilerin sağlık ve g¼venliđine zarar vermemesi için gerekli t¼m tedbirleri alacaktır.” şeklinde d¼zenlenmiřtir.

Elle Kaldırma Taşıma

“Yükün bir ya da birden çok kişi tarafından, beden kuvveti kullanılarak, itme, çekme, sürüklenme, taşıma ile bir yerden bir yere götürülmesi.”

Taşımada Alınacak Önlemler

- Sırtın düz tutulması
- Bacak kaslarını kullanma
- Yükü vücuda yakın tutma
- Dirsekleri vücuda yakın tutma
- El içi ile kavrama
- Ayakların doğru pozisyon alması

Ekranlı Araçla Çalışma

“Uygulanan işlemin içeriğine bakılmaksızın ekranında harf, rakam, şekil, grafik ve resim gösteren her türlü araç.”

Elektrikli Ortamlarda alışma

Elektrik akımını insan vücutundan geçmesiyle oluşan tehlikeli durum

Korunma Tedbirleri

- Elektrikle ilgili her çeşit işi yetkili elektrikçilere bırakmak.
- Gözle kontrol, hasarlı ekipmanı kullanmamak.
- İkaz ve uyarı levhalarındaki talimatlara aykırı hareket etmemek.

Tehlike Anında

- **Elektriği kesmek için sigortaları kullanın.**
- **Kuru tahta, sopa, ip, deri kemer ya da kuru gazete tomarı ile yaralının elektrik teli ile olan ilişkisini kesin.**
- **Lastik tabanlı ayakkabı giyin.**
- **Kuru lastik eldiven, elektrik akımını iletmeyecek kuru bir cismin üzerine çıkın.**
- **Hastayı giysilerinden çekerek bölgeden uzaklaştırın.**

Patlama ve Yangın Durumları

Yanma; Yanıcı maddenin, ısı ve oksijenle birleşmesi sonucu oluşan kimyasal bir olaydır.

Yangın; kontrol dışı yanma olayı

Yanma Bileşenleri

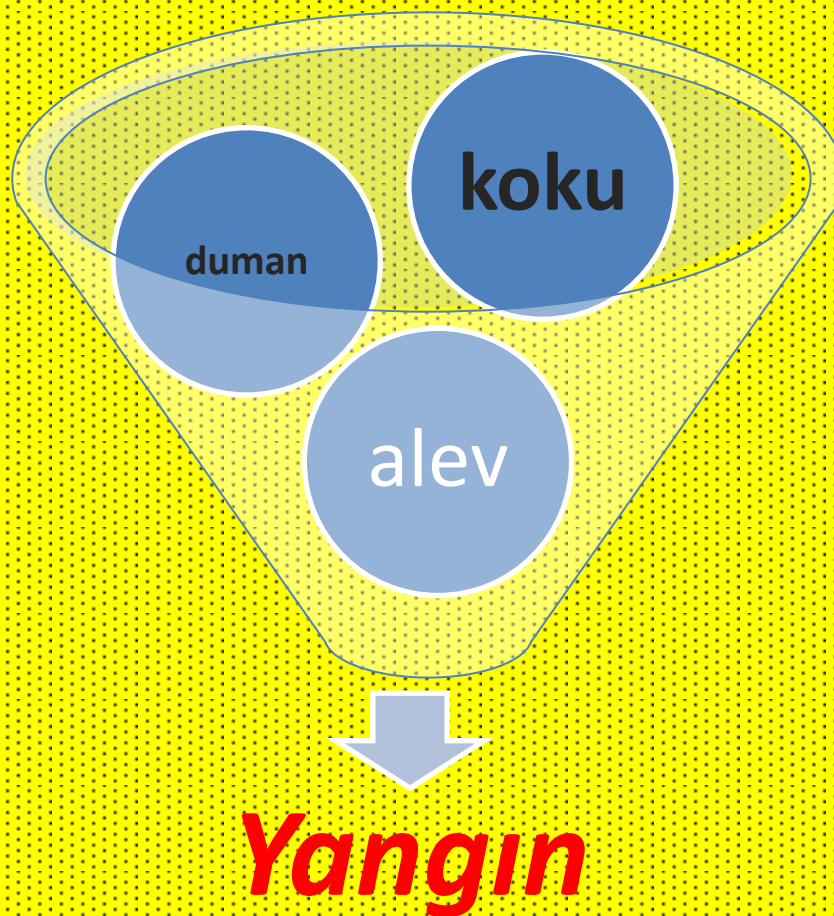

Yangın Nedenleri

- **Korunma önlemlerinin alınmaması**
- **Bilgisizlik**
- **İhmal**
- **Kazalar**
- **Sıçrama**
- **Sabotaj**
- **Doğa olayları**

Yangın Aşamaları

Yangınlar

A sınıfı yangınlar: Kâğıt, ahşap, kumaş, kâğıt gibi katı madde yangınları

B sınıfı yangınlar: Akaryakıt, solvent, tiner gibi yanıcı ve parlayıcı sıvı yangınlar

C sınıfı yangınlar: Metan propan, LPG gibi yanıcı ve parlayıcı gaz yangınları

D sınıfı yangınlar: Magnezyum, sodyum, alüminyum gibi metal yangınları

E sınıfı yangınlar: Elektrik yangınlar

Deprem

Deprem sonrası **72 saat** yardımsız
hayatta kalmaya hazırlıklı OL

Deprem Önlemleri

- İşyeriniz için güvenli ve tehlikeli bölümler belirlenmeli,
- Malzemeleri sabitleyin (raf, dolap, elektronik eşya vb)
- Ağır nesnelere barındıran dolaplarda kilit kullanılmalı,
- Hafif nesnelere bulunan dolaplarda kilit kullanılmalı,
- Dolap raflarında kaydırmaz plastik örtüler kullanılmalı,
- Tekerleksiz eşyaları duvara, tekerlekli eşyaları köşelere sabitlenmeli,
- Deprem çantası hazır olmalıdır.

Koruyucu Donanımlar

- Baş koruyucuları
- Kulak koruyucuları
- Göz koruyucuları
- Solunum koruyucuları
- Gövde koruyucuları
- El koruyucuları
- Ayak koruyucuları
- Cilt koruyucuları
- Vücut koruyucuları

Meslek Hastalığı

“Sigortalının çalıştığı veya **yaptığı işin** niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin **yürütüm şartları** yüzünden uğradığı geçici veya sürekli **hastalık, bedensel veya ruhsal özürlülük halleridir.**”

Meslek Hastalığı Olması için:

(5510 sayılı SGK Kanunu
Mad.14)

meslek hastalığı

linik tanı

meslekle ilişkisi ;
ifadesinde yer almalıdır

Meslek Hastalıkları

**Korunma
Yöntemleri**

**Tıbbi resmi
muayeneler**

**Sağlık
eğitimi**

İlk yardım

Meslek hastalıkları, etkenle
çalışanın ilk temasından **1 hafta** ile
30 yıl sonra ortaya çıkabilmektedir.

ilkyardım

İLK YARDIM, bu konuda eğitim almış herkesin olayın olduğu yerde bulabildiği malzemeleri kullanarak yaptığı hayat kurtarıcı müdahaledir.

İlkyardımanın Önemi

**Hayati
tehlikeyi
ortadan
kaldırmak,**

**Yaşamsal
fonksiyonların
sürdürülmesini
sağlamak**

**Yaralının
durumunun
kötüleşmesini
önlemek**

**İyileşmeyi
kolaylaştırmak**

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- URL:
file:///C:/Users/USER/Desktop/MEB%20K12/i%C5%9F%20pedoloji%20%C3%B6%C4%9Fretm%20materyali.pdf
- 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
  - 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu

Hazırlayanlar

Esmaray KOÇAK

Yücel SAĞLIK

